

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštarine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojše števe 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1.— Privečkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 37.

V Ptuj v nedeljo dne 12. septembra 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Ruski car sam je prevzel vrhovno poveljstvo nad svojimi premaganimi armadami. — Avstrijska zmaga v vzhodni Galiciji. — Ruske skupne izgube znašajo 5 in pol milijona mož. — Italijanski napadi na vseh frontah krvavo zavrjnjeni.

Najznamenitejši dogodek zadnjega tedna je velika zmaga, ki so jo dosegle avstro-ogrsko čete v vzhodni Galiciji. S tem se je pričelo izpraznenje zadnjega kotička naše zemlje, v katerem se vgnezdili Rusi še držijo. Tudi na ostalih vojnih črtah Rusi niso zamogli vstaviti zavezniške ofenzive. Poskusili so pač v nekaterih pokrajinah, kjer so se čutili v premoči, s posameznimi protinapadi, ali nemške in avstro-ogrsko zmagovite armade so jih povsod nazaj vrgle. Zato so Rusi zdaj zadnjo svojo karto izigrali; poraženi, na vseh straneh tepeni Nikolaj Nikolajevič je moral od vrhovnega poveljstva čez ruske armade odstopiti; poveljstvo pa je prevzel car-batjuška, krvavi „apostel miru“, kronani krvnik nešteti narodov... Morda da bode to premagane ruske čete zopet v moraličnem oziru povzdignilo; kajti ruski mužik moli carja kakor božansko bitje. Ali s tem bi se k večjem konečna odločitev zavlekla; usoda ruske milionske armade pa je zapечатena. Država, katere armada izgubi v enoletni vojni čez 5 in pol milijonov mož, ne more več ofenzivno nastopati, pa če ima še tako ogromni človeški rezervoar. Rusija je premagana, čeprav še v brezupnem boju zadnje kaplje krvi iz trupla svojega obžalovanja vrednega ljudstva izpreša. Rusija je premagana in čez to dejstvo ne pomagajo niti bojaželjne fraze carja, kateremu se maje moskovitska krona na glavi. Rusija je premagana, — z njo pa tudi naš največji in najpomembnejši sovražnik!

Italijanska izdajalska druhal, ki čuti zdaj že v lastni svoji državi prve pojave prokletstva in nezadovoljnosti, ki sledi iz te perfidne vojne, — poskusila je zopet prav resne in močne napade na naše meje. Bila je pa povsod — kakor vedno — nazaj vržena in to s krvavimi glavami. Žrtve Italijanov na mrtvih in ranjenih

so naravnost velikanske. To je usoda savojske infamije, usoda kraljevskega krivoprišeznika, ki se je pustil s svojimi kreaturami podplačati od angleško francoskega zlata. Tako kakor je na Nemškem vsakdanja molitev beseda „Gott strafe England!“ — tako velja za nas beseda: „Bog uniči izdajalsko Italijo!“

Na Balkanu se doslej ni zgodilo ničesar vojaško ali politično odločilnega. Turki se branijo pod vodstvom nemških oficirjev kakor levi pred navalom angleško-francoskih sil. Bolgarija, Grčija in Rumunija pa so doslej gotovo tudi že izpoznale, da ni vse zlato, kar se pri naših sovražnikih sveti. Vsak trezno-misleči diplomat mora danes razumeti, da se Avstro-Ogrska in Nemčija ne data pobiti in uničiti, pa če bi prav še ostali del sveta proti njima nastopil. Življenska energija v naši krasni domovini in v zavezniški Nemčiji je tako velika, da jo ves svet ne more premagati. Zato smo pri vseh diplomatskih posvetovanjih popolnoma hladnokrvni: naj pride čez nas karkoli hoče, — zmagali bomo!

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 4. septembra. Uradno se danes razglasa:

Rusko bojišče. Sovražnik se je včeraj na vsej fronti med Dnjestrom in južnim robom velikega Pripret-močvirja ljuto branil in je skušal povišati silo svojega branjenja opetovano s protinapadi. Na spodnjem Serethu in ob izlivu so naše čete pod hudimi boji na vzhodni breg reke, prešle. Iztrgali so nasprotniku močno izzidano postojanko na visočini Sloteria in vjeli 2 oficirja ter 1.400 mož. Severno Zalosce in vzhodno od Brody predra je armada Böhm-Ermoli

sovražne linije na mnogih točkah. Tu smo vjeli 6 ruskih oficirjev, med njimi enega obersta, in 1.200 mož. V Wolhyniji stojijo naše čete v prostoru zapadno Dubna in pri Olyki v boju. Odpor Rusov še ni zlomljen.

Italijansko bojišče. Od brezuspešnih bojev proti visoki planoti od Lafranna in tolminskemu mostičju je nastopanje Italijanov vidno ponehalo. Razven artiljerijskih bojev vršil se je včeraj le na južnem delu omenjenega mostičja boj. Sovražnik bil je, kakor vedno, zavrjen. Isto usoda imel je neki danes zgodaj jutraj v pokrajini Dolomit od Borden-alpe proti Irmichriedelu naperjeni italijanski napad.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 4. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Včeraj smo vzeli v naskoku mostičje od Friedrichstadta. Vjeli smo 37 oficirjev, 3.385 mož in zaplenili 5 strojnih pušk. Na obeh straneh Wilje ponovil je sovražnik svoje brezuspešne napade. Pustil je razven jako velikega števila mrtvih in ranjenih tudi še 800 vjetih v naši roki. V in okoli Grodna vršili so se še boji. Ponoči pa so šli Rusi, ko so bili povsod poraženi, nazaj v vzhodni smeri. Trdnjava Grodna z vsemi tiri je v naši lasti. Umikajoči sovražnik se zasleduje. V naši roki ostalo je 6 težkih topov in 2.700 mož vjetih. Tudi južno od Grodna je nasprotnik postojanko ob Njemenu izpraznil. Med izlivom Swislocza in pokrajino severno-vzhodno od Bialowicka-gozda stoji armada generala Gallwitz v napadu. Doslej smo vjeli 800 Rusov.

Armada princa Leopolda ba-

Straschill'ova grenčica iz zelenjave
je naravni izleček (ekstrakt) najfinjših

zdravilnih zelenjav

in najbolj uspešnih korenin. **Straschill'ova grenčica iz zelenjave**
vsled tega priznana najboljši **Kelodec** okrepujoči prebavni liker. skup

varskega. Boj za močvirja severno in severno-vzhodno od Pruzana traja še nadalje. Armada Mackensena. Sovražnik stoji še v nekem mostičju pri Bercza-Kartuska. Bolj južno bil je nasprotnik v pokrajini od Drohiczyzna (60 km zapadno od Pinska) nazaj vržen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 5. septembra. Uradno se poroča:

Rusko bojišče. Rusi se hudo opirajo našemu napredovanju v vzhodni Galiciji in Wolhyniji. Neki ruski napad ob besarabski meji se je izjalovil pred našimi obrambami, pri čemur je bilo razpršenih več sovražnih bataljonov. Vzhodno izliva Seretha vsilil je sovražnik pred naravno zlorabo svojih množic ljudi v enega naših strelskih jarkov; bil je pa v boju moža proti možu nazaj vržen, pri čemur je pustil mnogoštevilne mrtve in vjete v naših rokah. Zapadno Tarnopola vzele so avstro-ogrške in nemške čete v naskoku razširjene sovražne utrdbe. Tudi pri Zaloscu vzeli smo neko rusko postojanko. Vzhodno od Brody in v Wolhyniji pridobiva naš napad polagoma prostora. V trdnjaskem trikotu boreče se ces. in kr. čete so v zadnjih bojih 30 ruskih oficirjev in čez 3000 mož vjele. Na kloštru Rudzanow, ki se nahaja sredi ruske fronte na spodnjem Serethu, plapola nekaj dnij sem zastava Rdečega križa. Itak že se ne more smatrati, da bi se napravilo vojno bolnišnico sredi v vojni postojanki; v tem slučaju pa se je poleg tega še dognalo, da so Rusi ta kloster za močno vojno postojanko izzidali. Nikdo se torej ne bode čudil, ako bi v kratkem ruska poročila pravila, da smo ta kloster v kljub Rdečemu križu pod ogenj vzeli. Sovražnik zlorablja tukaj mednarodne pogodbe, kar pa našega vojevanja ne sme vstaviti.

Italijansko bojišče. Včeraj razvili so Italijani na doberdobski planoti povišano, ali popolnoma brezuspešno delovanje. Po ljutem obstreljevanju posameznih pro-

Julius pl. Payer †.

Na Bledu na Gorenjskem umrl je slikar in polarni učenjak Julius vitez pl. Payer, kate-rega sliko ob tej priložnosti objavljamo. Priznani ta učenjak dosegel je starost 73 let. Bil je l. 1842 v Schönaun pri Teplitzu rojen in se

Julius v. Payer

je udeležil l. 1869/70 druge nemške ekspedicije na severni pol. Glavno zaslugo si je pridobil ta pogumni učenjak pri odkritju t. zv. „Franc-Jožefove dežele“. Pozneje je postal slikar. Njegovo ime bode ostalo nepozabljeno.

storov s svojo artiljerijo vsacega kalibra poskusili so Italijani že včeraj dopoldne več napadov ob cesti zapadno San Martina. Vsi so bili zavrnjeni. Naša artiljerija vplivala je uničujoče med nazaj umikajočim se sovražnikom. Proti večeru se je topovski ogenj povišal. Potem so sledili zopet posamezni infanterijski napadi, ki so se vsi pod velikimi izgubami za Italijane izjalovili. Na južnem Tirolskem bili ste dve sovražni kompaniji, ki ste našo stražo v Marcu napadli, v beg pognani.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 5. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Vzhodno Grodna se je sovražnik za Kotra-oddelek nazaj umaknil. Število v bojih okoli Grodna vjetih Rusov se je zvišalo na čez 3600 mož. Od čet armade gen. Gallwitzja pri in južno Mstibowa je nasprotnik zopet vržen. Vjeli smo 520 Rusov.

Armada princa Leopolda bavarškega. Izstop iz močvirne ožine pri in južno-vzhodno od Nowy Dwora je priborjen. Tudi bolj severno dosegli smo napredovanja. Vjeli smo čez 400 Rusov in zaplenili 3 strojne puške.

Armada Mackensena. Mostičje od Bercza-Kartuska je bilo je od sovražnika pod pritiskom našega napada izpraznjeno. V pokrajini od Drohiczyzna in južno se je včeraj sovražnik zopet upiral. Povsod smo ga napadli.

Južno-vzhodno bojišče. Armada generala Bothmer naskočila je celo vrsto sovražnih predpostojank na zapadnem bregu Seretha.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 6. septembra. Uradno se razglša:

Rusko bojišče. Ob besarabski meji in vzhodno izliva Seretha ponovili so Rusi včeraj svoje ljute protinapade. Sovražnik bil je povsod nazaj vržen in je imel težke izgube. V pokrajini Tarnopola odvzeli smo Rusom neko utrjeno vas. Naše vzhodno od Lucka napredujoče čete so severno od Olyke pod najtežavnejšimi razmerami močvirnato, preplovljeno Putilowka-dolino v napadu prekoračile. Na zgornji Jaffoldi boreče se c. in kr. bojne sile vrgle so nasprotnika iz njegovih zadnjih utrdb južno reke in so pridobile na raznih točkah severni breg.

Italijansko bojišče. Medtem ko so Italijani včeraj ob primorski fronti in na Koroškem v splošnem nedelavni ostali, razvili so v pokrajini Kreuzberg-sedla (južno-vzhodno od Innichen) po daljšem odmoru ljuto artiljerijsko delovanje in so poskusili tam na raznih točkah približati se našim postojankam. Do infanterijskih bojov pa doslej še ni prišlo.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 6. septembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Od vzhodnega morja pa do vzhodno od Grodna je položaj nespremenjen. Desno krilo se približuje Njemenu pri Lunu in Ros-oddelku severno od Wolkowska.

Armada princa Leopolda bavarškega. Ta armadna skupina je pod boji z zad-

nimi četami sovražnika v napredovanju je iz Ros-oddelku južno od Wolkowska že hie koračila. Tudi močvirnate ožine pri Smolaci (severno-vzhodno od Pruzany) so presegane.

Armada Mackensena. Napad naprej.

Južno-vzhodno bojišče. Polje je nespremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Zmaga vzhodno mesta Brodek.

(Avstrijsko uradno poročilo od torika)

K.-B. Dunaj, 7. septembra. — Uradno danes razglša:

Rusko bojišče. Armada generala Böhm-Ermolli je včeraj sovražnika Podkamienu in Radziwilowu podmagala. Napadla ga je v celi, 40 kilometrov široki in močno utrjeni fronti in mu je odvzela v ljutih, do ročnega boja vodečih bitkah Podkamienu, nastropjam podobno utrjeno visočino Makutra južno-zapadno od Brodka in mnogoštevilno drugih postojank. Bitka trajala je v posameznih točkah do našnjih jutranjih ur. Sovražnik bil je povsod vržen in je izpraznil deloma v begu bojišče. Naše čete zasledujejo. Število do več zvečer pripeljanih vjetih prekosilo 3000 mož.

V vzhodni Galiciji morala je armada generala Bothmer močne napade sovražnika zabraniti; popustili pa so ruski napadi na fronti generala Pflanzer-Baltin.

Ob besarabski meji šel je nasprotnik v svoje precej oddaljene postojanke nazaj. Pri Nowosielici obstreljevala je neka ruska baterija na rumunski zemlji stoječo kmeško posestvo.

V Wolhyniji minul je dan precej mirno. Ob Jasialdi dosegle so naše čete zopet krajevne uspehe.

Italijansko bojišče. Od nas pričakovano podjetje sovražnika v pokrajini Kreuzberg-sedla ni izostalo. Včeraj zjutraj pričelo je okoli 5 bataljonov od raznih italijanskih brigad z napadom na naše prednje postojanke med Burgstallom in Pfannspitze. Ta napad bil je povsod krvavo zavrnjen. Sovražnik izgubil je najmanj 1000 mož. Ostale vršile so se v tirolski obmejni pokrajini, zlasti na fronti Dolomitov in v oddelku Lavarone-Volgaria navadni topovski boji. Koče planinskih društev so mnogokrat priljubljene cilji sovražne artiljerije. Temu delovanju postala je žrtev včeraj tudi Mandronkoča v pokrajini Adamello.

Ob koroški in primorski fronti se ni ničesar bistvenega prigodilo.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torika.

K.-B. Berlin, 7. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Včeraj proti Daudsewasu napredujoča kavalerija vjela je 790 Rusov in zaplenila 5 strojnih pušk. Vzhodno in južno-vzhodno Grodna napravila je sovražnik od zapadno Skidela pa do Wolkowska fronto. V trdovratnem boju so naše čete v napredovanju čez oddelek Pyre in Kotre. Med Njememom in Wolkowskom pridobila je armada generala Gallwitzja na posameznih točkah s ponočnimi napadi vzhodni breg Ros-oddelka. Vjelo se je čez 1000 Rusov.

Armada princa Leopolda bavarškega. Tudi južno-vzhodno Wolkow-

